

πορείαν ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ἔτους βλάπτομεν ὅτι κατὰ τὸ φαινόμενον καρκινοβατοῖ. Βεβαίως οὐδεμία ἐγένετο βελτίωσις, καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου συνέβη ἐκτὸς τῶν ἀποδομένων εἰς ἰδιώτας. Οὐτε ἀμαξῶτοι ὁδοὶ ὑπάρχουσιν, οὔτε ἀτμοκίνητον εὐκολύνει τὴν συγκοινωνίαν, οὔτε πλημμύραι ποταμῶν προελήφθησαν διὰ τάρφων καὶ κρηπιδῶν. Αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ κατεκρίθησαν παρὰ πάντων, ἡ Ἑλληνικὴ φιλοτιμία ἐταπεινώθη, οἱ ἐπὶ ἡλυσες προτιμῶνται ἐνίοτε τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀγῶνος, οἱ ἀνάξιοι καὶ κόλακες ἔλαβον πολλὰς τὰ δικαιώματα τῶν τιμίων καὶ ἱκανῶν, τὰ σπανίζοντα χρήματα ἐστρεπερίσθησαν ἀσώτως ἄσκοποι μισθοὶ καὶ συντάξεις ἐδόθησαν, ἀνομοθετικὰ σώματα παρήκμασαν, ἡ δωροδοκία ἐξακολοῦε σκανδαλωδῶς, οἱ ταμίαι τῶν δημοσίων χρημάτων ἐνίσχυνται εἰς τὰ κακουργειοδικεῖα ὡς κλέπται, ἡ ἐνδεῖα ὑπερπλεόνασε καθ' ὅλας τὰς τάξεις, ἡ τοκογλυφία ἀραιροῦσα τὰ κτήματα τῶν πολιτῶν συνεκέντρωσεν εἰς ὀλίγας χεῖρας ὅλον τὸν πλοῦτον, ἡ κατασκοπία μοχλοῦντων ἀνδραπόδων ἐνεδρεύει, συκοφαντεῖ καὶ ἐπιβουλεύεται τοὺς ἀθώους, οἱ πολῖται περιπλέκονται εἰς ἀδιεξίτητους γρίπους δυσκολιῶν ἐπὶ τῆς ἐλαχίστης ὑποθέσεως, οἱ φόροι ἐπικεῖνται βαρεῖς καὶ δυσανάλογοι πρὸς τὴν ἐπικρατούσαν ἀφορίαν καὶ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς περιπετείας· τὸ πνεῦμα διαφθείρεται διὰ τῆς ἐπιπολαιότητος, ἡ δὲ καρδία δι' ἀσίμων ἀκουσμάτων καὶ πολυτελείας συδαρτικῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ὅμως ἐπῆλθεν ὁ περὶ χρεωλυσίας τῶν καθυστερούντων νόμου πρὸς παρηγορίαν τῶν φορολογουμένων καὶ τιμὴν τοῦ δραστηρίου καὶ γενναίου ὑπουργοῦ, ὅστις τὸν ἐξέδωκε. Τὸ εὐεργέτημα τοῦτο ἦτο ἀληθὲς συσάχθεια ὡς πρὸς τὴν ἐπικειμένην πρότερον βίαν. Ἀλλὰ κατὰ πόσους ἄρα καὶ ἄλλους τρόπους ὠφέλησεν ὁ παραιτηθεὶς ὑπουργός. Μόνος ἴσως καὶ πρῶτος ἐσπούδασεν ἀκριβῶς τὴν οἰκονομικὴν ὑπηρεσίαν, ἐγνώρισε δὲ καὶ τοὺς ἀρμόδιους ἀνθρώπους· αὐτὸς ἀνευρε νέα, πηγὰς πλούτου, ἤνοιξε δὲ ἄλλας κινδυνεύουσας νὰ ξηρανθῶσι· αὐτὸς ἐστάθμισε τὰς χρεῖας καὶ τὰς προσόδους, ἐπεμελήθη νὰ καταστήσῃ τὴν δημόσιον πίστιν, ἐφάνη πάντοτε ἐνήμερος εἰς τὰς δαπάνας κατὰ τὰ δυστυχέστατα τρία τελευταῖα ἔτη· τέλος ἐκληροδότησεν εἰς τὸν διάδοχόν του οὐ μόνον τακτοποιημένας τὰς εἰσπράξεις, ἀλλὰ καὶ ὑλικὴν περιουσίαν ἐξ ἑκατομμυρίων συγκεκμημένην.

Πόσα ὅμως ἄρα γιν ἄλλα σχέδια ἔμειναν ἀνεκτέλεστα, τὰ ὅποια ἤθελεν υὑξῆσαι τοὺς πόρους τοῦ κράτους, οἷον τὸ νέον τιμολόγιον περιλαμβανόν δύο καὶ τρεῖς χιλιάδας εἰδή ἐκτὸς τῶν ὑπαρχόντων 100 ἢ 200, καὶ ἡ διανομὴ τῶν ἀπειραριθμῶν ἀγριελαιῶν, αἱ ὅποιαι σήμερον ἀραινίζονται, εἰς ξυλείαν, καὶ νέοι ἄλλος νόμος περὶ προικοδοτήσεως.

Ἀλλὰ συμβαίνει ἐνίοτε νὰ μὴ φθάνῃ τις εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν σκοπῶν του, οὔτε νὰ θερίξῃ τοὺς καρποὺς τῶν κόπων του. Τοῦτο συνέβηεν εἰς τρεῖς ἐμπείρους καὶ ζηλωτάς τῶν καλῶν ὑπουργοὺς κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος.

Ἀπόκειται ἄρα εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν νὰ ἀναπληρώσωσιν ἐναμιλλῶμενοι πάσας τὰς ἐλλείψεις πρὸς τιθέντες καὶ ἀφ' αὐτῶν ὅ,τι κρίνωσιν ἀναγκαῖον.

Ὁπωδῆποτε δὲ ὑποτιθῶσι τὰ μέχρι τοῦδε πολι-

τικὰ ἀτυχήματα δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζωσι. Διότι ἔτιως ὑπάρχει εἰμαρμένον νὰ διδαχθῇ ἐξ αὐτῶν πρακτικῶς τὸ ἔθνος μανθάνων ἐκ πείρας τὰ φροήματα καὶ τὴν ἄξιαν τῶν θηρευδῶν διὰ τοσοῦτων ῥαδιοσυρτίων τὰς ἀνωτέρας τῆς πολιτείας ἀρχας, ὥστε νὰ δυσπιστῇ πλέον εἰς τὴν ὑπόκρισιν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ, ἡ ὁποία προήγαγε τινες παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα. Οθεν ἀντὶ νὰ πολιτευθῶσι γενναίως καὶ εἰλ κρινῶσι, κατήντησαν ν' ἀποκρύπτωσι καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν εἰς τὸν Β. θρόνον, νὰ διαστρέψωσι τὰ πράγματα καὶ νὰ καταγίνωνται μόνον χρηματισμοί.

Πρᾶγμα παράδοξον! ἐν ᾧ τοιαῦτα πάσχει ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ φθίνουσα, οὔτως εἰπεῖν, ἀποθηνησκεί, ἐν ἡγῶ μουσικῶν ὀργάνων, ὁ δημοσιογραφικὸς τύπος σρέψας ἐκ τῶν ἑσῶ εἰς τὰ ἔξω τὴν προσοχὴν του ἐντασχολεῖται μόνον εἰς τὰ τῆς Ἀνατολῆς, ἀντὶ νὰ ἀναλαβῶμεν τὴν πανοπλίαν τῆς πίστιως τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐκρινείας, περιφερόμεθα εἰς τὰς πλατεῖας καὶ τὰς τριόδους ζητοῦντες νὰ μάθωμεν ὅποια νέα ἔργα ὁ ἐθνομαδιαῖος ταχυδρόμος, καθὼς οἱ Ἀθηναῖοι ποτε ἐν καιρῷ κινδύνων ἡρώτων, τίθηκε Φίλιππος; Παραμιλοῦντες τοὺς ὑπάρχοντας τοσοῦτους εὐήμερους πόρους ζητοῦμεν ἔξωθεν νὰ πλουτηθῶμεν ὡς οἱ Ἰσπανοὶ! Ἀλλ' ἂν ἐφάνη ἀνίκανος νὰ πολλαπλασιασθῇ τὰ ὀλίγα, ὑπάρχει ἄρα γε ἄξιος νὰ οἰκονομηθῇ τὰ πολλά; Τί θέλουν ζηλεῦσι τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας οἱ ὁμογενεῖς λαοί, ὅταν βλέπωσι προφανῶς ἡμᾶς κακοπαθοῦντας, ταλαπωρούμενους, πτωχεύοντας ὁσημέραι, διχουοῦντας, στασιάζοντας, ἐξευτελιζομένους καὶ ὑπὸ τῆς ἀσιτίας ὡς ὑπὸ λέπρας καταβρέοντας; Ἐν τίνι δικαιοματί ἐλπίζομεν οἱ ὀλίγοι νὰ προσλάβωμεν τοὺς πολλούς;

Ὅταν ἡ κυβερνήσις διευθύνῃ τὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους καὶ εἰς ἄλλα πράγματα, ἐκτὸς τῆς μονοτόνου παιδείας, τὸ ἔθνος δύναται καὶ καθ' αὐτὸ νὰ εὐτυχήσῃ. Ἰδιαιτέρως γενναῖοι μέχρι τοῦδε ἔπραξαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅ,τι ὑπάρχει καλόν, καὶ πανεπιστήμιον, καὶ σχολεῖον ἐκκλησιαστικόν, καὶ ἀστεροσκοπεῖον καὶ νοτοκομεῖα· ἀλλ' αἱ ἐταιρίαι δύνανται πολὺ μεγαλύτερα νὰ κατορθώσωσιν, ὅταν ἰδῶσιν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν καὶ τάξιν πραγμάτων κοσμιωτέραν καὶ δικαιοσύνην πρὸ πάντων.

Τὸ πνεῦμα τοῦτο τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν πολλῶν, τὸ ὁποῖον κατῴρρωσε πάντοτε εἰς τὴν Εὐρώπῃν τὰ μέγιστα καὶ κοινωφελέστατα ἔργα, οἷον σιδηροδρόμους καὶ γεφύρας καὶ διώρυγας καὶ ἀτμολόων κινήσεις κτλ. αὐτὸ μέχρι τοῦδε ὑπάρχει ἄγνωστον κατὰ δυστυχίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἀνώμαλον τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Ἀλλ' ὁμογενεῖς εὐρίσκονται πολλοὶ καὶ προθυμίαν καὶ πλοῦτον ἔχοντες διὰ νὰ δοξάσωσι τὴν πατρίδα των.

Τὸ ἔθνος περιλαμβάνει πολλὰ ἡθικὰ καὶ ὑλικὰ στοιχεία εὐημερίας, καθὼς τὴν ναυτιλίαν, τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα κτλ. τὰ ὅποια ἀπαιτοῦσι μόνον προστασίαν τινὰ καὶ εὐθυδικίαν διὰ νὰ φέρωσιν ἀποτελέσματα.

Τί μέλλει ἄρα γε νὰ προκύψῃ ἐκ τῶν κόπων τούτων; Ἡμεῖς οὐδὲν τοῦ νέου ἔτους, εἰς τὸ ὅποιον ἐμβαδύομεν πλησίον; Ὁ Λαϊνός εἶπεν ὅτι τὸ μέλλον ἔγκυμονεῖται ὑπὸ τοῦ ἐνεστώτος. Καὶ ὅμως ἴσως τὸ μέλλον τοῦτο, ὁ ἐκτελεστής τῆς διαθήκης τῶν συγχρόνων γι-